

Jak nabízet vědu? Vědecký veletrh v Paříži

Pozvání francouzského ministerstva pro vědecký výzkum a vysoké školy na veletrh do Grand Palais, které jsme dostali na jaře 2008 pro projekt vědecké sítě historiků Cliohres, bylo jak z jiného světa. Představila, že by se vědecké projekty měly vystavovat na veletrhu a předvádět nejširší veřejnosti jako zboží na jedné straně provokovala jako určitá degradace, na druhé straně jako obrovská výzva.

Pozvání nás vyprovokovalo k pokusu představit náš projekt srozumitelně a vysvětlit, proč je historický a společenskovědní výzkum užitečný a přínosný. Náš návrh v Paříži ve výběrovém řízení uspěl, umístil se mezi osmdesátí zvolenými. Ve Francii bývá pořádán týden vědy ve všech velkých městech. Letos se konal již po dvanácté a mimořádně mu předcházela jako výjimečný svátek – výstavní veletrh pořádaný 14.–16. listopadu ve velkém výstavním paláci.

Dilema, jak vystavovat výsledky výzkumu humanitních vědců, především historiků, jsme vyřešili formou kombinace několika prostorů a paralelních dějů. Jestliže nám byl ve městě vědy přidělen „dům“, zařídili jsme si ho přívětivě knihovnamí okolo stěn, které byly efektně vta-

petovány motivem historické knihovny z univerzity v portugalské Coimbre. Prostor potom členilo šest panelů symbolizujících šest témat šesti pracovních skupin našeho projektu s obrazovými motivy z knih, které jsme vydali. Poselství projektu a hlavní argumenty byly de-

klarovány na panelech, které každého návštěvníka oslovily při vstupu do našeho „domu“. Panely nám pomohly oddělit prostory pro tři paralelní děje. Ve vstupním prostoru byly vyloženy propagační materiály a návštěvníka oslovil audio-vizuální program, který vysvětloval náš vědecký záměr. Druhý děj byl semi-

Čítárna novin a časopisů

■ Hispanistka Markéta Pilátová se ve druhém letošním čísle týdeníku *Respekt* vrací k tradiční anketě deníku *Lidové noviny*, která každoročně z hlasování oslovených respondentů sestavuje žebříček u nás vydaných knih bez ohledu na žánr knihy či národnost autora. Loňské vítězství čtvrtého dílu *Lexikonu české literatury* pak označuje za *alarmující zprávu o českém myšlenkovém autismu*. Autorka připomíná některé důležité knihy, které zůstaly respondenty opomenuty, a neschopnost přispěvatelů reflektovat soudobou prózu či

publicistiku komentuje značně ironicky. Výsledek ankety přirovnává k výsledkům soutěže o to, který píštos se zavrtá hlouběji do vlastního písku. (jde)

■ Kulturní čtrnáctideník *A2* (2/2008) přinesl tři články věnované letošnímu 40. výročí upálení Jana Palacha. Zatímco Jiří Suk líčí v rozsáhlém textu průběh událostí po Palachově činu a navazuje událostmi roku 1989, Ondřej Slačálek nabízí kritický pohled nejen na čin samý, ale především na jeho nejrozšířenější interpretace. Petr Fischer se pak ve filozoficky laděném zamýšlení zabírá smyslem Palachovy oběti a porovnává ji i s aktem sebevraždy obecně. (jde)

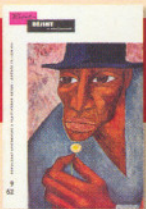
nární prostor, kde jsme pořádali diskuse a přijímali hosty. Třetí děj byl audiovizuální program dráčka Mu pro děti.

Veletrh se těšil neobyčejnému zájmu médií i veřejnosti. V ulicích Grand Palais proudily návštěvníci všech věkových skupin. Vystavovatelé hýřili nápady, jak přitažlivě předvést svůj obor, své téma. Samozřejmě nám lichotilo, že naši expozici jako jednu z mála navštívil také Janez Potočnik, evropský ko-

ordinační pro vědu v doprovodu Valérie Pécresse, ministryně pro vysoké školství a vědu francouzské republiky. Janez Potočnik byl velmi spokojen s účastí Cliohresu, který reprezentoval 6. rámcový program EU, i se skutečností, že jej vytváří 45 univerzit z celé Evropy spolu se zástupci Asie a Afriky (univerzitami z Turecka a JAR).

Ludmila KLUSÁKOVÁ
koordinátora a vedoucí pracovní skupiny
Hranice a Identita, Cliohres, UK Praha

50 let DaS 1959–2009

Rehabilitace historie

Zatímco první ročník DaS měl jenom deset čísel (začal vycházet v březnu 1959), druhý ročník byl již kompletní. Počátkem roku 1960 se redakce přestěhovala z budovy Orbisu na Vinohradech do Pálffyho paláce ve Valdštejnské ulici na Malé Straně, kde pak s přestávkou sídlila až do konce roku 1968.

Drobných změn doznala i redakční rada: v únoru se v ní objevil mladý historik Zdeněk Šikl, který se spolu s etnografkou Věrou Stáhlíkovou stal od léta 1960 redaktorem a od roku 1961 šéfredaktorem DaS. Právě Zdeňku Šiklovi se z nového časopisu podařilo během několika let vybudovat respektované periodikum, jehož obliba u čtenářů stále stoupala. Nový šéfredaktor se snažil pro časopis zajistit i náležitou gra-

ficickou podobu. Po celá šedesátá léta s redakcí spolupracoval grafik Jaroslav Kadlec (1928–1975), který DaS vtiskl zcela nezaměnitelnou, originální podobu. I jeho zásluhou byla úprava časopisu nadčasová a ve své době moderní.

DaS svou přístupnou formou i rozsahem stále více ovlivňoval zájem veřejnosti o historickou knižní produkci. Zároveň napomáhal v průběhu šedesátých let rehabilitovat historii jako vědu, která není bezvýhradně poplatná vládnoucím režimům. Během šedesátých let se DaS postupně odpoutal od ideologických klíšů a na jeho stránkách dostávali prostor autoři, kteří přinášeli do české a slovenské historiografie nové metody. V DaS se v té době objevovaly zprávy o aktuálním dění ve francouzské (škola Annales), německé a anglosaské historiografii.

Vedle příspěvků českých a slovenských historiků, z nichž řada byla dílčími studii pro práci publikované knižně, přinášel DaS také pravidelné rozhovory s významnými historiky, literárními vědci, historiky umění a představiteli akademických institucí a pedagogy. Ne-

chyběly rovněž vlastivědné a uměleckohistorické studie, recenze nových knih, zprávy, glosy a diskuzní příspěvky. Redakce časopisu se nevyhýbala polemikám a s postupným uvolňováním politické situace v průběhu šedesátých let se DaS dostával k dříve opomíjeným tématům a aktuálním zprávám reflektujícím tehdejší události.

Tyto trendy však podle názoru ideologického dozoru v aparátu KSČ odporovaly propagandistickému poslání časopisu, což vedlo k sérii konfliktů. V roce 1965 vyústily v zásah stranických orgánů a ustavení nové redakční rady, která měla mít větší pochopení pro politickou rovinu jednotlivých příspěvků (a fakticky působit jako ideologická cenzura prvního stupně). Tento zásah proti DaS patřil k nejostřejším pokusům o obnovení ideologické kontroly nad médii v první polovině šedesátých let, případ srovnatelný snad jen s obdobným osudem literárního časopisu *Tvář*.

Pokračování příště
Eduard BURGET